

TRILOBITI A DINOSAŘI

sobota 11. srpna 2018
14:00 – 17:00
DCG Muzea Říčany

MOJI TRILOBITI A DINOSAŘI

Příběh s českého dinosaura

Druháohory jsou dobou dinosaurů. V Čechách máme z té doby spoustu usazených hornin, hlavně z období křídy. U nás tehdy bylo moře s ostrovy. Podle zkamenělin víme, že v moři žili amoniti, žraloci, ježovky, mlži s lasturami atd. Ale na souši? Bylo jasné, že tu dinosaři mohli žít, ale scházely důkazy, nějaký jejich pozůstatek.

Prvním jistým nálezem dinosaura na našem území byl objev **tříprsté stopy** z počátku 90. let 20. století. Patří asi malému dravému dinosaurovi.

Přírodovědci snili o tom, že jednou objeví dinosaří kosti. Za nález ale vdčíme amatérskému sběrateli a ne paleontologům.

Druháohorní moře
(autor: Petr Modlitba)

S kým jsem tu byl/a:

Co mě zaujalo:

Moje poznámky:

Sbírejte další informační karty z akcí Muzea Říčany!

Sledujte aktuální dění na:

Muzeum Říčany
Rýdlova 271/14
www.ricany.cz/muzeum
f Muzeum Říčany

Otevírací doba hl. budovy a zahrady pro veřejnost:

pondělí – čtvrtek 14:00 – 18:00
sobota 10:00 – 18:00
neděle 13:00 – 18:00
pátek zavřeno

Začátek příběhu

První kost dinosaura v Česku objevil v roce 2003 lékař Michal Moučka a jeho dva synové, když hledali v lomu u obce Mezhozezy u Kutné Hory celkem běžné mořské zkameněliny.

„Byla to úplná náhoda. Už jsme se vraceli, když jsem zahlédl vyčnívat kousek kosti. Vykopali jsme ji a celé dva týdny jsem ji čistil od nánosů,“ popisuje lékař nečekaný objev. Napadlo ho, že by mohlo jít o dinosaura, ale usoudil, že je to nepravděpodobné.

Jenže paleontologové Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy jeho prvotní domněnku potvrdili. Poznali **stehenní kost** a z nálezů vyvodili, že se jedná o trpasličí formu ostrovního býložravého dinosaura.

Předpokládali, že se živil rostlinami, které spásal na břehu křídového moře. Mohl měřit 3,5 metru na výšku a do 5 metrů na délku. Dokázal se pohybovat po dvou i po čtyřech, k pohybu mu sloužily silné končetiny zakončené tříprstými chodidly s drápy. Na Kutnohorsku se procházel zhruba před 95 milióny let. Dinosaurius byl zařazen mezi ornitopody, nadčeledi Iguanodontia. Vžilo se pro něj označení kutnohorský Iguanodon.

Suchozemský tvor se dostal mezi zkameněliny mořského dna patrně tak, že spadl do vody a jeho tělo odnesl proud. Na kosti se dokonce našly **stopy po žraločích zubech**.

Burianosaurus Augustai
(autor: Edyta Felcyn, Creative Commons)

Nečekané pokračování

Paleontologové dnes mají k dispozici metody i poznatky, které v době objevu nebyly dostupné. Například mají mnohem více srovnávacího materiálu.

Na podzim roku 2017, po novém prozkoumání nalezené kosti, dospěli k názoru, že dinosaurus patřil k ranější vývojové větvi ornitopodních ptakopánvých dinosaurů. Jedná se o příslušníka nového druhu, který zatím nebyl popsán.

Náš dinosaurus dostal vlastní **vědecké jméno** *Burianosaurus augustai*. Rodové jméno je po ilustrátorovi Zdeňku Burianovi, druhové po paleontologu Josefu Augustovi.

Nová představa předpokládá že Burianosaurus měřil maximálně 4 metry na délku a asi 1,2–2 metry na výšku. Vyskytoval se v křídě, v období pozdního cenomanu, před 94 milióny let. Pobýval na území Rýnsko-Českého

ostrova, který se táhnul od Alascka napříč Německem a Českem až na hranice s Rakouskem. Mezi jeho potravu mohl patřit například slanomilný jehličnan *Frenelopsis alata*, který rostl ve slaných bažinách podél pobřeží.

Odkryjte kosti Burianosaura v paleontologickém nalezišti v DCG Muzea Říčany!

kutnohorský Iguanodon
(autor: Petr Modlitba)

nalezená kost
(foto: Vladimír Socha, Wikimedia Commons)

